

Εκλογές 2010 στο Ιράκ. Ικανοποίηση για τη διαδικασία, πολλές οι προκλήσεις για το μέλλον

Σοφιανός Μαλιδέρος

Οι πολίτες της πιο ταραχώδους περιοχής της υψηλίου έδωσαν το παρόν τελικά στις εκλογές αφηφώντας τις απειλητικές εξαγγελίες της Αλ Κάιντα. Οι βομβιστικές επιθέσεις που είχαν σαν αποτέλεσμα 38 νεκρούς και δεκάδες τραυματίες δεν εμπόδισαν τους Ιρακινούς να επιδείξουν με υπερηφάνεια το μωβ μελάνι στο δάχτυλό τους, αποδεικτικό της προσέλευσής τους στις εκλογές, η οποία αναμένεται να φτάσει το 60% (ποσοστό που ξεπερνά το αντίστοιχο πολλών κρατών με εδραιωμένους δημοκρατικούς θεσμούς).

Το πάθος του Ιρακινού λαού να καθορίσει το αβέβαιο μέλλον του και η ελπίδα του για μία ισχυρή εκπροσώπηση που θα φέρει την πολυπόθητη γαλήνη και ασφάλεια αποδείχτηκαν ισχυρός σύμμαχος της εκλογικής συμμετοχής. Σε καθοριστικό βαθμό συνέβαλαν βέβαια και τα πρωτοφανή μέτρα αστυνόμευσης με 1.000.000 ανθρώπους να επιβλέπουν την όλη διαδικασία και την κυκλοφορία των οχημάτων να απαγορεύεται για τον κίνδυνο βομβιστικών επιθέσεων.

Καμία από τις ιρακινές παρατάξεις δεν αναμένεται να συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία και η συνεργασία των εκλεγμένων αντιπροσώπων κρίνεται απαραίτητη, δεδομένης της δήλωσης του Αμερικανού προέδρου περί αποχώρησης όλων των στρατευμάτων των Η.Π.Α. ως το τέλος του 2011. Από την άλλη, τα εμπόδια με τα οποία τίθεται αντιμέτωπη η νεογέννητη και εύθραυστη Ιρακινή δημοκρατία φαντάζουν δυσβάσταχτα και αξεπέραστα στο προσεχές μέλλον.

Η ακμάζουσα διαφθορά θεωρείται συνυφασμένη με το σύστημα διοίκησης του τέταρτου πιο διεφθαρμένου κράτους στον κόσμο. Χαρακτηριστικές αποτελούν οι κραυγαλέες δωροδοκίες των υποψηφίων σε πολλούς πολίτες αλλά και οι ομολογίες των τελευταίων ότι θα χαρίσουν την ψήφο τους σε όποιον τους κάνει την καλύτερη «προσφορά». Επιπλέον, παρότι προκαλεί ανακούφιση η μείωση της έντασης της εμφύλιας διαμάχης μεταξύ Σιτών και Σουνιτών με τις εκατόμβες θυμάτων το 2006-2007, μια ολοκληρωτική λύση δε διαφαίνεται στον ορίζοντα. Η ανοικοδόμηση του Ιράκ προϋποθέτει την τοποθέτηση κάποιων βασικών θεμελίων καθώς και την χάραξη μιας σοφής αλλά και εφικτής γραμμής πλεύσης.

Η στήριξη των δημοκρατικών θεσμών και της ανάπτυξης του πολύπαθου κράτους της Μέσης Ανατολής με την παροχή συμβουλευτικού προσωπικού είναι προς το συμφέρον των Η.Π.Α. και του δυτικού κόσμου. Μία εξ' ολοκλήρου αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεων που θα άφηνε την ιρακινή δημοκρατία στην τύχη άπειρων και μη καταρτισμένων πολιτικών θα ήταν πιθανό να πυροδοτήσει μία νέα ανάφλεξη στην περιοχή και να αχρηστεύσει την μέχρι τώρα οικονομική και ανθρωπιστική αρωγή. Ο πρόεδρος των Η.Π.Α. σοφά έθεσε ένα σύντομο χρονοδιάγραμμα για την αποχώρηση των στρατιωτικών δυνάμεων που έριξαν τα πάθη των Ιρακινών και των Μουσουλμάνων γενικότερα οι οποίοι αντιλαμβάνονταν την ξένη παρουσία ως ιμπεριαλιστικά ή αποικιοκρατικά στρατεύματα κατοχής. Κάτι τέτοιο έδινε λαβή και σε τρομοκρατικές

οργανώσεις να διεξάγουν ένα λυσσαλέο «ιερό» πόλεμο υπαρξιακής φύσης (δεδομένης της αμερικανικής κατοχής) που υπέσκαπτε τα θεμέλια ίδρυσης του σύγχρονου κράτους. Μία αρκετά σημαντική εξέλιξη αποτελεί η δημιουργία μίας ιρακινής κυβέρνησης συνεργασίας (όπως φανερώνουν οι πρόσφατες εκλογικές εκτιμήσεις) που πιθανόν να αναγκάσει τις κυρίαρχες πολιτικές ομάδες να παραμερίσουν προς το παρόν τις σχισματικές διαφορές τους και να καθίσουν στο ίδιο τραπέζι οραματιζόμενοι από κοινού και κυρίως υπεύθυνα το μέλλον τους. Σε αυτό ακριβώς το σημείο θα μπορούσε να αποβεί καίρια και ευεργετική μία αποστολή εμπειρων συμβούλων και διπλωματών για ζητήματα διοίκησης, διεθνών σχέσεων, οικονομίας, ανάπτυξης και ενέργειας.

Η τακτική παροχής πλουσιοπάροχων δανείων που ακολούθησαν οι Η.Π.Α. σε προηγούμενες περιπτώσεις ανοικοδόμησης κρατών, (π.χ. ευρωπαϊκά κράτη) ενέχει εξαιρετικά μεγάλο ρίσκο και πιθανότατα δεν ταιριάζει στην περίπτωση του διεφθαρμένου καθεστώτος της Βαγδάτης. Άλλωστε, το μέγεθος του συσσωρευμένου δημοσίου χρέους των Η.Π.Α. σε συνδυασμό με τις περιβόητες μεταρρυθμίσεις στο ασφαλιστικό σύστημα και την υγεία που επιχειρεί να προωθήσει ο Μπαράκ Ομπάμα, την καθιστούν απαγορευτική. Πιο αποτελεσματική κρίνεται η μεταρρύθμιση της διοίκησης που θα προστατεύσει τις επιχειρήσεις και τις επενδυτικές κινήσεις που φιλοδοξούν να αναμορφώσουν τη χώρα. Μετά τη δημιουργία ενός αξιέπαινου φιλελεύθερου συντάγματος, οι Η.Π.Α. θα πράξουν σοφά αν αφιερώσουν περισσότερο χρόνο και προσπάθεια στη δημιουργία (σε συνεργασία με την ιρακινή κυβέρνηση) ενός αυστηρού νομικού πλαισίου και συστημάτων ελέγχου της εφαρμογής του. Τέτοιες νομοθετικές ενέργειες θα προστάτευαν, εν τέλει, όχι μόνο τις ξένες επενδύσεις αλλά και τα λαϊκά στρώματα που καθημερινώς πέφτουν θύματα της κρατικής διαφθοράς.

Τέλος, θα πρέπει να προσθέσουμε και την σημασία της υιοθέτησης ενός κατάλληλου εκπαιδευτικού συστήματος που θα σημάνει την απαρχή της δημιουργίας μιας νέας σύγχρονης μεσαίας τάξης (παρόμοιας με αυτήν της γειτονικής Τουρκίας) με την οποία η Δύση θα μπορέσει να συνεργαστεί σε επιχειρηματικό επίπεδο. Ένα τέτοιο εκμοντερνισμένο σύστημα οφείλει, φυσικά, να εμπεριέχει όλες τις βασικές αξίες της μουσουλμανικής θρησκείας (συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων και των δύο βασικών θρησκευτικών κατευθύνσεων, Σιιτών και Σουνιτών) όπως και τα παραδοσιακά ήθη και έθιμα της ισλαμικής κοινωνίας, προκειμένου να τύχει όσο το δυνατόν πιο ευρείας αποδοχής και να ριζώσει ως πολύτιμη βάση της πολυπόθητης «ανάρρωσης».

Ο εκσυγχρονισμός του Ιράκ και οι γενναίοι δείκτες αύξησης του Α.Ε.Π. και του βιοτικού επιπέδου ύστερα από μια ειλικρινή και αποτελεσματική βοήθεια και φυσικά ύστερα από γενναϊόδωρες επενδύσεις θα μπορούσαν να αποτελέσουν θετικό προηγούμενο και για άλλα ριζοσπαστικά ισλαμικά κράτη στα οποία οι καπιταλιστικές χώρες φιλοδοξούν να καθορίσουν τις δομές και να γεφυρώσει το χάσμα αξιοπιστίας μεταξύ των δύο «εχθρικών» κόσμων, ακυρώνοντας χαρακτηρισμούς «ιμπεριαλιστές» και «αποικιοκράτες» που απέκλειαν κάθε είδος συνεργασίας.